

Supa Modo

En filmhandledning från Svenska Filminstitutet

Bild: FilmCentrum

Rek för åk 4 - 6

Jo är en glad 9-årig tjej som är dödligt sjuk i cancer. Hon älskar superhjältefilm och för att muntra upp henne inleder hennes syster en lek där hon får det att verka som att Jo har egna superkrafter. Leken involverar till slut hela byn.

[Supa Modo](#) är en filosofisk film som bjuder in till samtal kring historieberättande, verklighet, fiktion, döden, sorgearbete och filmkonstens kraft.

Filmen och läroplanen

Supa Modo är en filosofisk film som bjuder in till samtal kring historieberättande, verklighet, fiktion, döden, sorgearbete och filmkonstens kraft. Filmen kan användas som undervisningsmaterial både inom ramen för religionskunskap och samhällskunskap. Genom att diskutera de existentiella frågor som filmen belyser kan samtalen: ”stimulera eleverna att reflektera över olika livsfrågor, sin identitet och sitt etiska förhållningssätt. Därmed bidrar de också till att: ”skapa förutsättningar för eleverna att utveckla en personlig livshållning och förståelse för sitt eget och andra människors sätt att tänka och leva”. Inom ramen för samhällskunskap kan filmvisningen och aktiviteterna vara underlag för att: ”ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt kan eleverna: ”utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor”.

Handling

Jo är en glad 9-årig tjej. När filmen börjar har hon bott en längre tid på sjukhus där hon behandlats för cancer. Jo älskar superhjältefilmer och uppslukas fullständigt av de filmer som Mike, en lokal filmare, visar på barnens sjukhus. En dag tar hennes mamma Kathryn med henne hem från sjukhuset för att hon ska få leva sina sista dagar nära familjen. Hennes syster Mwix protesterar mot detta beslut, men deras mamma har sista ordet. Jo spenderar dagarna hemma själv medan hennes jämnåriga kamrater går i skolan. Mwix känner av sin systers ensamhet och skapar en lek där hon låtsas att Jo har superkrafter som gör att hon både kan flytta på saker med tankekraft och frysa tiden. Jo går först inte på det, men Mwix är övertygande och snart verkar hon börja tro på sina superförmågor på riktigt. Medan leken pågår förklarar Mwix för Jo att hon absolut inte får berätta för deras mamma om superkrafterna. Mamma Kathryn vill helst att Jo ska vara hemma, ligga under flera lager av filter och vila sig. Mwix märker däremot att superhjelteleken gör Jo glad och involverar fler personer från byn i deras lek.

Den lokala filmaren Mike varnar Mwix för att deras lilla lek ska gå överstyr. Mwix fortsätter dock att hävda att det inte finns något skadligt i att leka lite. Mike väljer då att berätta för Kathryn om Mwix upptåg som nu eskalerat till att involvera hela byn i ett scenario som ska få Jo att tro att hon hejdat en tjuv med hjälp av sina krafter. Leken går också lite för långt när Jo, i ett försök att stoppa en lastbil, får den att väja för

hennes och köra in i ett staket. Kathryn blir rasande.

Jo går därifrån till klippan dit hennes döde far brukade ta med henne. Kathryn och Mwix hittar henne där och Jo avslöjar för dem att hon alltid vetat att hon inte hade några superkrafter, utan låtsats tro det eftersom det tycktes göra alla lyckliga. Kathryn och Mwix frågar Jo vad hon önskar sig allra mest. Jo svarar att hennes största dröm är göra en superhjeltefilm. Kathryn ber byn om hjälp och tillsammans gör de en film om superhjälten *Supa Modo*. Innan de har hunnit filma färdigt dör Jo på klippan dit hennes pappa brukade ta henne. Byborna fortsätter spela in filmen och avslutar med en stor visning på barnsjukhuset för Jos vänner.

Före och efter filmen

Innan ni tittar på filmen kan eleverna ta fram en karta eller titta på google maps var Kenya ligger. Be dem ta reda på vad huvudstaden heter, hur många invånare som bor i Kenya och vilka språk som talas där. De kan också titta på hur flaggan ser ut samt bilda sig en uppfattning om naturen och klimatet. När de samlar in information om filmen kan de titta på trailern som de hittar på youtube. Låt eleverna svara på följande frågor enskilt:

- Om du tittar på färgerna, rytmen och stämningen: vilken typ av film tror du att *Supa Modo* är? Komedi? Drama? Action? Sci-fi? Under *Tips på fördjupning* hittar ni en länk där ni kan läsa mer om olika filmgenrer.
- Vad tror du att filmen handlar om?
- Hur tycker du att huvudpersonen Jo verkar vara som rollfigur? Vad kommer att hända henne?
- Hur tror du att filmen kommer att sluta?

Efter filmen kan eleverna samlas i smågrupper om två till tre elever och jämföra sina svar på ovanstående frågor och diskutera om filmen var som de förväntade sig. Sedan kan de fortsätta diskutera:

- Varför övertalade Mwix Jo om att hon hade superkrafter?

Bild: FilmCentrum

Bild: FilmCentrum

- Vad fick hela byn att ryckas med i leken om att Jo var en superhjälte?
- Varför tror ni att Kathryn till en början inte vill att Jo skulle leka superhjälte?
- Var det nån av karaktärerna som ni fastnade för extra mycket? Vem och varför i sådana fall?
- Var det nånting i storyn/manuset som bröt mot era förväntningar?
- Vad kände ni när filmen var slut?

Lekens transformerande kraft

Supa Modo är en kenyansk film som visar historieberättandes helande kraft på ett kollektiv. De senaste åren har det kommit flera filmer från Kenya som visar på en blomstrande filmkultur. 2018 var ett filmhistoriskt år för Kenya eftersom det var första gången en film (*Rafiki* av Wanuri Kahiu) från Kenya visades på Cannes filmfestival. Även den surrealistiska filmen *Kati Kati* av Mbithi Masya från 2016 gjorde succé på festivaler runtom i världen. *Supa Modo* valdes till Kenyas Oscarsbidrag 2018 och har prisats bland annat på Berlin filmfestival.

- Barnfilmer från den afrikanska kontinenten är vi inte bortskämda med på den svenska biografrepertoaren. Men kanske har eleverna i klassen sett filmer därifrån eller något annat afrikanskt land någon annanstans. Fråga eleverna om de har sett någon film från den afrikanska kontinenten och om de i sådana fall har något filmtips som de vill dela med sig av.
- Om ni inte redan har hunnit göra det kan ni läsa på lite om Kenya för att försöka få en bättre bild av den kontext i vilken filmen är gjord. Utgå ifrån byn Maweni där den utspelas. Vad vet ni generellt om Kenya i klassen? Har någon av eleverna varit där? Diskutera även vilken bild av Kenya de fått utifrån filmen.
- Under *Tips på fördjupning* i slutet av den här filmhandledningen finns en länk till en artikel om barnlitteratur från den afrikanska kontinenten som fördjupar sig i olika muntliga och litterära berättartraditioner. Där finns det även tips på böcker och historier. Om ni har tid och möjlighet, gå till biblioteket och se ifall det finns böcker från Kenya

där ni kan bekanta er med andra former av berättelser därifrån.

Supa Modo är en mångbottnad film som handlar om hur folket i byn Maweni tillsammans tar sig igenom det sorgliga faktum att Jo kommer att dö i cancer. Här möts de vuxna tillsammans med barnen i byn och leker sig igenom den tuffa verkligheten. Det som gör *Supa Modo* till en film som sticker ut är hur den skildrar relationen mellan barn och vuxna. Filmen överraskar hela tiden i vem som skyddar vem och ger en bild av vuxen och barn-relationen som en dynamisk- snarare än statisk maktrelation. I leken möts barnen och de vuxna på jämlika villkor. Regissören Likarion Wainaina beskriver själv att idén till filmen kom när han började fundera över sin barndom och hur smärtsamt det var för hans mor när han flyttade hemifrån. Även om vuxenperspektivet var premissen för filmen så har Wainaina lyckats göra en film som är lika solidarisk med barnens upplevelse.

- Varför tror ni att Mwix och mamma Kathryn var oense om Jo skulle komma hem från sjukhuset eller inte. Hur resonerade de olika?
- Varför tror ni att Jo gick med på leken och låtsades ha superkrafter? Vad säger det om hennes rollfigur?
- Vad tror ni att Kathryn är mest rädd för?
- Varför tror ni att Mike är så emot att Mwix övertalar Jo om att hon har superkrafter?
- Varför tror ni att Jos största dröm är att få göra en superhjältefilm innan hon dör? Varför är det så viktig för henne?
- Filmen har undertiteln ”heroes live forever” Vad tror ni att de som har gjort filmen menar med det?

Det är inte ovanligt att vuxna vill skydda barn från smärta och hemskheter när det egentligen kanske är så att barn behöver bearbeta det jobbiga. Vuxnas oro över att barn och unga eventuellt får illa genomsyrar många samhällen. I *Supa Modo* säger Jos mamma Kathryn att hon inte vill att Jo ska tillbringa sin sista tid på sjukhuset där hon ser sina sjuka kompisar tyna bort. Istället vill hon att Jo ska komma hem. Samtidigt fasar hon inför att Jo ska gå ut och leka. Hon vill ha henne hemma, under flera lager av filter. Det är nästan som att Kathryn vill skydda Jo

från den död som väntar henne.

- Hur önskar ni att en vuxen bemöter er när ni är ledsna eller oroliga? Ska de fråga hur ni mår så att ni kan prata om det? Eller vill ni kanske bara ha en kram och någon att gråta ut hos? Kanske kan man äta lite chips och kolla på en rolig film och bara koppla av tillsammans? Gör en egen lista över hur ni önskar att vuxna ska trösta er eller andra barn. (Som lärare kan du påminna eleverna om att det inte finns några rätt eller fel svar.)
- Har ni någonsin behövt trösta en vuxen person? Hur har ni gjort då?
- Varför tror ni att vuxna är så måna om att ”skydda” barn från farligheter hela tiden?

Hjälten som kollektivkraft - ensam är lika med döden

Det första vi i Sverige associerar med ”superhjältar” som populärkulturellt fenomen, är förmodligen amerikanska storfiler som *Iron Man*, *Avengers*, *Superman*, *Batman* och *Wonder Woman*. Den amerikanska superhjälfilmerna följer vissa konventioner som *Supa Modo* lånat ifrån men lekt med och gjort till ett eget autentiskt filmiskt uttryck. Den amerikanska superhjälten är ofta skapade utifrån dessa tre konventioner:

1. Superhjältens uppgift är att bekämpa ondska och rädda människor i nöd.
  2. Superhjälten har en superkraft, till exempel att hen kan flyga, har superstyrka eller kan förvandla sig till ett djur.
  3. Superhjälten har mask och kostym och döljer sin riktiga identitet och lever ett vanligt liv till vardags.
- Diskutera på vilka sätt *Supa Modo* påminner om en amerikansk superhjälfilm och på vilka sätt den bryter ifrån konventionerna. Hur skiljer sig Jo från amerikanska superhjältar?

Jo är väldigt tydlig med att hon vill ha en fin kostym för att gå in i rollen som superhjälfilm när de spelar in filmen.

- Måste superhjältar ha en särskild kostym för att förvandlas till riktiga superhjältar? Varför tror ni att det är så viktigt för Jo att ha mask och kostym?
- Att Jo dör i slutet av filmen är ett slut som vi sällan skulle få se i en amerikansk superhjälfilm. Blev ni förvånade när hon dog? Ändrade det er uppfattning om Jo som en superhjälfilm?

När byn har spelat in filmen får vi se hur Jos kompisar också har klätt ut sig till *Supa Modo* och spelar superhjältar.

- Varför tror ni att de valde att göra så?
- Hur skulle din superhjälfilm se ut? Måla en bild av hur du skulle vilja se ut som hjälte.

Tips på fördjupning

Läs

Om genrer

<https://www.filmhistoria.se/genrer.html>

Läs mer om Kenyansk muntlig berättartradition

<http://www.settlestories.org.uk/storytelling-in-africa>

Här kan du läsa mer om barnlitteratur från Afrika

<https://varldslitteratur.se/barn/barnlitteraturen-i-afrika>

Se

Horizon Beautiful (regi Stefan Jäger, 2013)

är en varm film om det otippade mötet mellan en europeisk fotbollsmagnat och en föräldralös pojke i Etiopien.

Läs filmens handledning här:

<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/filmhandledningar/horizon-beautiful/>

Lammet (regi Yared Zeleke, 2015)

är berättelsen om pojken Ephraim och hans bästa vän, fåret Churi, som tvingas flytta hem till främmande släktingar på den etiopiska landsbygden.

Läs filmens handledning här:

<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/filmhandledningar/lammet/>

Felix (regi Roberta Durrant, 2013)

Filmen följer trettonårige Felix som bor i en kåkstad utanför Kapstaden och vill bli saxofonist som sin döde far. En filmberättelse om att följa sina drömmar.

Läs filmens handledning här:

<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/filmhandledningar/felix/>

Produktionsuppgifter

Kenya, Tyskland

Regissör: Likarion Wainaina

Manus: Silas Miami, Kamau Wa Ndung'u, Mugambi Nthiga, Likarion Wainaina med flera

Producent: Guy Wilson, Ginger Wilson, Tom Twyker

Medverkande: Stycie Waweru, Marianne Nungo, Nyawara Ndambia, Johnson Gitau Chege

Tekniska uppgifter:

Längd: 74 min

Språk: kikuyu, swahili, engelska

Svensk premiär: 2018-09-28

Distribution:

Filmcentrum

www.filmcentrum.se

Redaktion

Text: Kaly Halkawt

Redaktör: Anna Håkansson

Svenska Filminstitutet, februari 2019

Kontakt

filmiskolan@filminstitutet.se

<http://www.filminstitutet.se/filmpedagogik>

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar. Via

<https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/filmiskolan/om-att-boka-skolbio/> kan du lära dig mer om hur du hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.